

NÆM 2011:125 Ved Skoven, Rådmandsengen.

Herlufholm Sogn, Øster Flakkebjerg Herred, Præstø Amt.

SB.nr. 040507-108.

Beretning for forundersøgelse af ubebygget areal nord for det middelalderlige Næstved. Udført af BA Majken Ryeholm Hansen.

KUAS nr. 2011-7.24.02/NÆM-0002

Indhold

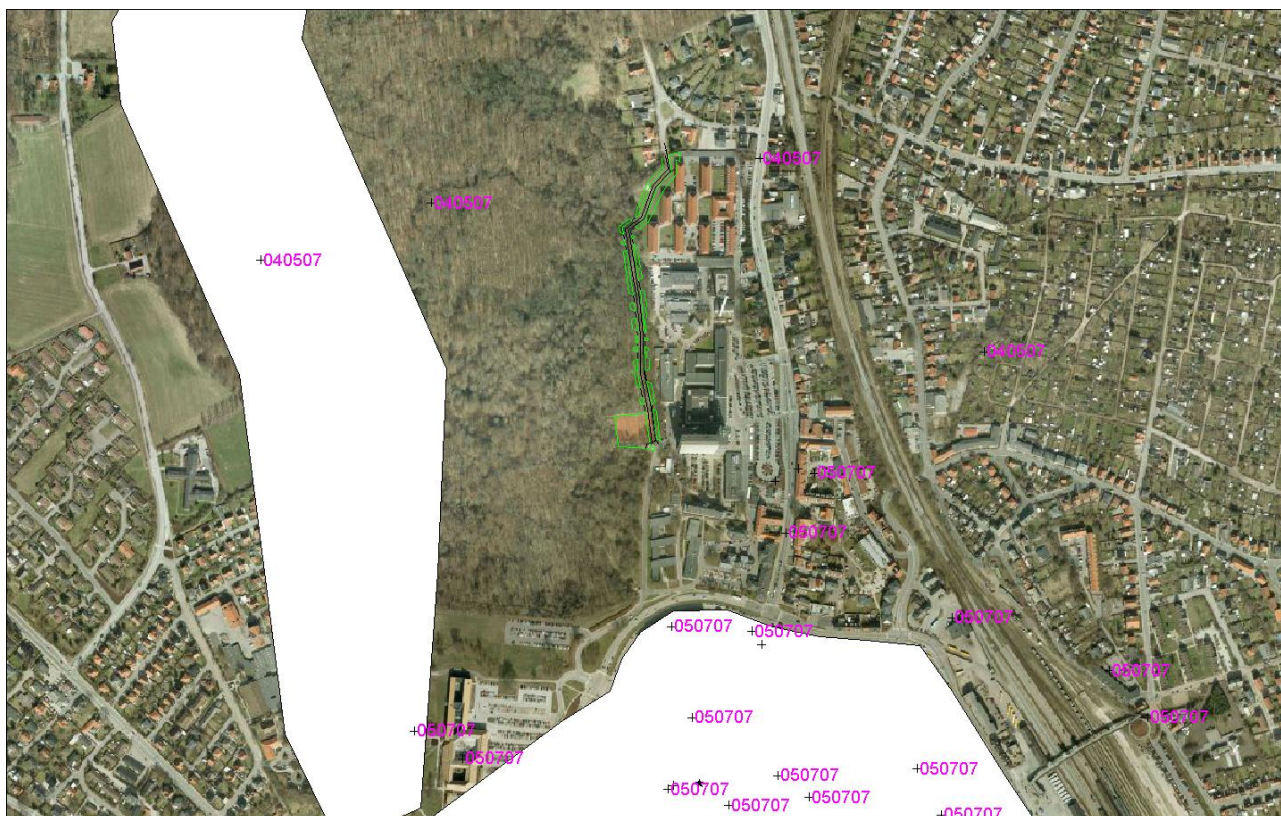
Abstract	3
Undersøgelsens forhistorie	3
Administrative data.....	4
Øvrige data.....	4
Topografi, terræn og undergrund.....	4
Målesystem.....	5
Udgravningsmetode.....	5
Undersøgelsens resultater	5
Fremtidigt arbejde	5
Anlægsliste	6
Anlægsbeskrivelse.....	6
Fundliste.....	6
Fundbeskrivelse	6
Tegningsliste.....	7
Fotoliste.....	7

Abstract

I forbindelse med anlæggelsen af en afskærende ledning vest for Næstved Sygehus, blev foretaget en forundersøgelse af det berørte areal med fund af en enkelt kogestensgrube.

Undersøgelsens forhistorie

Det berørte areal på ca. 9000m² i skovbevokset terræn ligger umiddelbart nord for Næstveds middelalderby. Som det ses på Figur 1 findes en del arkæologisk interessante lokaliteter i området især fra middelalderen, for eksempel et middelalderligt kulturlag (SB 050707-84), samt enkelt fundne genstande, herunder en spore (SB 050707-165), keramik (SB 050707-166) og en støbeform af sandsten med kam-ornamentik (SB 050707-133). Desuden er der udpeget to kulturarvsarealer: et syd for det berørte areal (SB 050707-91) og et vest for det berørte areal (SB 040507-67).

Figur 1: Ortofoto med markering af Arbejdsarealer og kloaktracé (Grønt), samt kulturarvsarealer (Hvid) og Sted og lokalitetsnumre (Pink). © KMS og KUAS 2011.

Arealet er som nævnt ikke regnet som en del af Næstved By i middelalderen, men der har senere ligget gårde i området. Det blev vurderet, at der var mulighed for at finde spor efter bebyggelse fra oldtid og eventuel tidlig middelalder i området, og at der i høj og senmiddelalder kunne have

været mindre produktionsbygninger i området. Da området aldrig har været dyrket med moderne metoder og har stået i skov i minimum 100 år, ville derfor også være gode muligheder for at finde uforstyrrede fortidsminder med god bevaring.

Administrative data

Næstved Museum modtog d. 30-09-2011 en forespørgsel om en arkivalsk kontrol (museumslovens § 23) af området forud for anlæggelsen en afskærende ledning lige vest for Næstved Sygehus. Denne blev sendt d. 18-10-2011, hvor det blev anbefalet bygherre at indhente en juridisk bindende udtalelse jf. § 25 i museumsloven. Samme dag fik museet henvendelse fra Nielsen og Risager (Bygherres rådgiver) om opstilling af budget til forundersøgelse af kloaktracé med tilhørende arbejdsarealer. Budgettet blev sendt d. 19-10-2011 og godkendt af Kulturarvstyrelsen d. 21-10-2011. Næstved Museum har udført forundersøgelsen på bygherrens regning jf. museumsloven § 26, stk. 2, 1. pkt.

Næstved Museum var ansvarlig for forundersøgelsen, hvor al øvrig korrespondance i øvrigt også findes. Dokumentation, tegning og opmålinger lavet i forbindelse med udgravningen findes ligeledes på Næstved Museum.

Bygherre: NK-Forsyning A/S. Ved Fjorden 18, 4700 Næstved

Rådgiver for bygherre: Nielsen og Risager AS. Marskvej 29, 4700 Næstved.

Entreprenør: MSE A/S. Alstrup Strandvej 2b, 4840 Nørre Alslev.

Øvrige data

Gravearbejdet blev påbegyndt d. 21-11-2011, hvor skoven blev fældet. Museet blev kontaktet d. 24-11-2011 og samme dag begyndte man at fjerne muldjorden med en 30tons maskine kørt af Kaj Verner Knudsen, fra firmaet MSE A/S. Arbejdet blev overvåget af BA Majken Ryeholm Hansen med deltagelse af BA Kim Chrstoffersen. D. 28-11-2011 blev gravearbejdet standset på grund af store problemer med vand, og det blev aftalt med maskinføreren, at han skal kontakte museet, når arbejdet genoptages.

Topografi, terræn og undergrund

Området ligger i et skovbevokset terræn umiddelbart nord for Næstveds middelalderby. Topografien varierer i koteforskelle mellem ca. 8,0 og ca. 10,0 DVR90. Boreprøver viste, at grundvandet står forholdsvis højt i området; 1,20 til 3,60m under eksisterende terræn, og at en midlertidig grundvandssænkning på hele strækningen vil være nødvendig, og der begyndte også at stige vand op, så snart mulden blev fjernet, især mod syd hvor boreprøver havde vist

tilstedeværelsen af et vådbundsområde. Undergrunden bestod primært af siltet og gruset sand, og lå mellem 40 og 70cm under muldlaget.

Målesystem

Der blev ikke udlagt noget målesystem, kogestensgruben blev målt ind efter entreprenørens opstillede målepinde og indtegnet på planen.

Udgravningsmetode

Muldafgavningen blev fulgt og undergrunden gennemgået for kulturhistoriske spor. Den ene kogestensgrube, der blev fundet, blev tegnet og beskrevet og der blev udtaget en trækulsprøve heraf.

Undersøgelsens resultater

Der blev fundet en kogestensgrube, som ikke kan dateres nærmere end til oldtid, da der ikke blev fundet nogen genstande. Der blev dog udtaget en trækulsprøve af anlægget.

Fremtidigt arbejde

Da der kun blev fundet en enkelt kogestensgrube, anses det ikke som lønsomt at foretage yderligere udgravning på det berørte areal, men denne kan dog tyde på aktivitet i nærheden, hvilket må tages i betragtning ved fremtidigt gravearbejde i området.

Såfremt der mod forventning i forbindelse med kommende anlægsarbejde på det berørte areal skulle stødes på fund af fortidsminder, skal den del af anlægsarbejdet, der berører dette, midlertidigt indstilles, og Næstved Museum kontaktes. Er der tale om fund af væsentlige fortidsminder, der skal undersøges nærmere, vil den del af udgiften blive afholdt af Kulturarvstyrelsen.

Anlægsliste

Anlæg	Hovedgruppe	Undergruppe	Datering	Tegn.
A1	Grube	Koge-/ildgrube	Oldtid	T1

Anlægsbeskrivelse

A1

Grube, Koge-/ildgrube, Oldtid

Omtrent cirkulær, 100x110cm. Snit: 112cm. Dybde: 14cm. Fyld: a) Heterogent mellem gråbrunt til mørkbrunt humøst sand, en del ildskørnede sten \varnothing : 5-10cm, en del mindre sten, der ikke er ildpåvirkede, flint og bjergart, samt trækulsnister. b) Lyst gråbrunt til brungråt sand, med mindre pletter af undergrundssand, muligvis blot ned-/udsivning. Undergrund: hvidgråt sand med gule og brune plamager. Da der ikke blev fundet nogle genstande i gruben, kan dateringen ikke kommes nærmere end oldtid. Der er dog hjemtaget trækul, X1

Tegninger: T1

Fund: X1: Trækul, Oldtid

Fundliste

Fund	Materiale	Genstand	Datering	Anlæg
X1	Træ	Trækul	Oldtid	A1

Fundbeskrivelse

X1

Oldtid

Trækul fra kogestensgrube

Anlæg: A1

Tegningsliste

Tegning	Målestok	Type	Anlæg	Beskrivelse	Dato	Tegner
T1	1:20	Profiltegning	A1	Prøvegravning	28-11-2011	Majken Ryeholm Hansen

Fotoliste

Billede	Motiv	Filmtype	Dato	Fotograf
1/1	Oversigt	digitalt foto	28-11-2011	Majken Ryeholm Hansen
1/2	Oversigt	digitalt foto	28-11-2011	Majken Ryeholm Hansen
1/3	Oversigt	digitalt foto	28-11-2011	Majken Ryeholm Hansen
1/4	Oversigt	digitalt foto	28-11-2011	Majken Ryeholm Hansen